

Uddannelsesprogram for hoveduddannelsesforløb i samfundsmedicin

Videreuddannelsesregion Øst

Region Hovedstaden, Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse

Indhold

Indledning.....	3
Uddannelsens opbygning	3
Lærings- og kompetencevurderingsmetoder	3
Arbejde med relevante opgaver.....	4
Logbog	4
Portefølje.....	5
Struktureret vejledersamtale vha. kompetencekort.....	5
Uddannelsesvejledning	5
Vejleder	6
Uddannelsesansvarlige overlæge (UAO).....	6
Godkendelse af kompetencer	6
Obligatoriske kurser og forskningstræning	6
Specialespecifikke kurser.....	6
Generelle kurser	7
Forskningstræning.....	7
Uddannelsesplan	7
De kliniske ansættelser.....	7
Kvalitetsudvikling af speciallægeuddannelsen	8
Evaluer.dk	8
Inspektorordningen	8
Postgraduat Klinisk Lektor (PKL).....	9
Uddannelsesrådet for samfundsmedicin	9
Links.....	10
Bilag 1: Beskrivelse af uddannelsesvejledningen på ansættelsesstedet.....	11
Bilag 2: Beskrivelse af uddannelsesstedet.....	11
Bilag 3: Individuel uddannelsesplan	11
Bilag 4: Kompetenceplacering.....	14

Indledning

Uddannelsesprogrammet er en beskrivelse af det forløb, der er sammensat for at sikre opnåelse af de samfundsmedicinske kompetencer i det samfundsmedicinske hoveduddannelsesforløb, inkl. lærings- og kompetencevurderingsmetoder, vejledning, kurser og forskningstræning.

Som bilag til uddannelsesprogrammet skal hvert uddannelsessted udarbejde beskrivelser af uddannelsesstedet og uddannelsesvejledningen, og der skal udarbejdes en individuel uddannelsesplan for hver uddannelsessøgende.

Selve kompetencerne i den samfundsmedicinske hoveduddannelse er beskrevet i målbeskrivelsen (se fx www.sst.dk).

Sidst i uddannelsesprogrammet findes en liste med relevante links.

Uddannelsens opbygning

Den samfundsmedicinske speciallægeuddannelse består (jf. målbeskrivelsen) af en kombination af samfundsmedicinske og kliniske ansættelser samt teoretiske og færdighedstrænende kurser (generelle kurser, forskningstræning, specialespecifikke kurser).

Den samfundsmedicinske hoveduddannelse omfatter ansættelse på minimum to samfundsmedicinske uddannelsessteder samt to eller tre kliniske ansættelser. Uddannelsesforløbene tilstræbes sammensat, således at den uddannelsessøgende får et så bredt kendskab til de samfundsmedicinske opgaver som muligt, herunder som minimum både socialmedicinske og administrative opgaver.

Uddannelsens varighed og indhold er beskrevet i målbeskrivelsen, der kan findes på www.sst.dk.

Eksempel på hoveduddannelsesforløb i samfundsmedicin (i alt fire år):

1. samfundsmedicinske ansættelse	Kliniske ansættelser	2. samfundsmedicinske ansættelse	3. samfundsmedicinske ansættelse
12-18 mdr.	12-18 mdr.	6-12 mdr.	12 mdr.

Af bilag 4 fremgår sammensætningen af det specifikke uddannelsesforløb

Lærings- og kompetencevurderingsmetoder

Kompetencemålene, der skal vurderes og godkendes, er anført i målbeskrivelsen. Der er tale om minimumskompetencer, hvilket betyder, at lægen skal have opnået samtlige kompetencer ved afslutningen af uddannelsen. Det forventes således også, at uddannelseslægen udvikler kompetencer, der ligger ud over minimumskompetencerne.

For hver enkelt kompetence er der angivet anbefalede lærings- samt kompetencevurderingsmetoder. Ved vurdering af den uddannelsessøgende læges kompetencer, skal den anvendte metode til kompetencevurdering kunne afgøre, om den uddannelsessøgende læge har eller ikke har erhvervet den pågældende kompetence. Kompetencevurdering foretages løbende i uddannelsesforløbet med henblik på dokumentation, evaluering og eventuel justering af uddannelsen undervejs (se henvisning til

Sundhedsstyrelsens anbefalinger under 'Referencer'). DASAMS har udarbejdet kompetencekort, der er konkretiseringer af de enkelte kompetencer. Disse er tilgængelige på DASAMS' hjemmeside.

I den samfundsmedicinske introduktions- og hoveduddannelse anvendes kun to læringsstrategier:

- Arbejde med relevante opgaver
- Udarbejde portefølje inkl. uddannelsesplan og læringsdagbog

Den obligatoriske kompetencevurderingsmetode:

- Struktureret vejledersamtale vha. kompetencekort mhp. endelig godkendelse på logbog.net af hver af de otte kompetencer i hoveduddannelsen
- For H4 er 360 graders evalueringen obligatorisk

Nærmere beskrivelse af læringsmetoder og vejledning til opbygning af portefølje samt kompetencekort mm. findes på DASAMS' hjemmeside på www.dsff.dk.

Det er karakteristisk for de lægelige opgaver i samfundsmedicin, at læring ikke altid er en lineær læringsproces, hvor det ene "håndgreb" er en forudsætning for, at det næste "håndgreb" kan læres. På den måde kan man beskrive læringen som cirkulær, hvor uddannelseslægen springer på et sted i cirklen, og efterhånden får en forståelse af de mange elementer cirklen er bygget op af. Dette forhold betyder, at det ikke giver mening detaljeret at angive i hvilken rækkefølge kompetencerne erhverves. Derimod kan der – på baggrund af den konkrete fordeling af kompetencerne i den enkelte blok - i den uddannelsessøgendes uddannelsesplan angives en forventet ansættelse (typisk 1. eller 2. samfundsmedicinske ansættelse eller klinisk ansættelse) samt et forventet tidsrum i en given ansættelse, inden for hvilken en kompetence forventes opnået.

Arbejde med relevante opgaver

Erhvervelse af de enkelte kompetencer foregår ved at den uddannelsessøgende arbejder med relevante opgaver under vejledning. I starten af en ansættelse følges den uddannelsessøgende tæt, men i løbet af ansættelsesperioden foregår arbejdet mere og mere selvstændigt i takt med det stigende kompetenceniveau. De opgaver, som hoveduddannelseslægen arbejder med stiger i sværhedsgrad fra ukomplicerede og typiske for den pågældende afdeling til komplicerede og atypiske.

Logbog

En forudsætning for at opnå tilladelse til at betegne sig som speciallæge i samfundsmedicin efter afsluttet hoveduddannelse er indsendelse af udfyldt elektronisk logbog (logbog.net). Alle uddannelsessøgende i hoveduddannelse oprettes automatisk af Videreuddannelsessekretariatet i logbog.net.

Logbogens kompetencer underskrives af vejlederen (evt. den uddannelsesansvarlige overlæge) i den afdeling, hvor den pågældende kompetence er opnået hhv. af kursusleder, for så vidt det drejer sig om kompetencer opnået ved kursus. Attestation for at det enkelte uddannelseselement er tidsmæssigt gennemført gives af den uddannelsesansvarlige overlæge.

På logbog.net kan den uddannelsessøgende finde en oversigt over eget forløb, sende kompetencer til godkendelse, skrive notater, se en oversigt over kurserne i uddannelsesforløbet, uploade egne filer (fx kursusbeviser og uddannelsesplan og endelig indsende ansøgning om speciallægeanerkendelse til Sundhedsstyrelsen. Tilsvarende kan UAO på logbog.net godkende kompetencer og se de uddannelsessøgendes forløb m.m.

Portefølje

Formålet med udarbejdelse af en portefølje er, at den uddannelsessøgende til stadighed forholder sig reflektivt til sin egen uddannelse og samtidig løbende dokumenterer denne.

Derudover er den et hjælperedskab, der gør det muligt for den uddannelsessøgende undervejs i sit uddannelsesforløb at få arkiveret alle de dokumenter, der skal bruges til den afsluttende ansøgning om speciallægeanerkendelse.

Porteføljen for den samfundsmedicinske speciallægeuddannelses anbefales at bestå af følgende elementer:

- Karriereplan (udbygges fortløbende gennem hele speciallægeuddannelsen)
- Uddannelsesplan (en ny uddannelsesplan for hver ansættelse) NB! Denne del af porteføljen er obligatorisk
- Kopi af udfyldte samtalskemaer (introduktionssamtale, justeringssamtaler og slutevalueringssamtale)
- Læringsdagbog
- CV

Dokumenter fra porteføljen kan uploades til den elektroniske logbog www.logbog.net.

Dokumenter, der uploades på logbog.net må ikke indeholde personhenførbare oplysninger frasat oplysninger vedr. uddannelseslægen selv.

Dokumenter, der uploades andre steder end i den private mappe, kan ses af alle dem, der er tildelt adgang til logbogen (UAO og vejledere) på alle de afdelinger, som lægen er, har været eller vides at skulle ansættes på.

Nærmere beskrivelse af opbygning af portefølje mm. findes på DASAMS' hjemmeside (se Links).

Struktureret vejledersamtale vha. kompetencekort

Dette er en aftalt vejledersamtale, hvor der med udgangspunkt i de af DASAMS udarbejdede kompetencekort (se links) gives feedback på de delkompetencer, der er erhvervet siden sidste samtale. Ved hjælp af kompetencekortene samt refleksionsark bliver det muligt at vurdere, om den uddannelsessøgende læge på et tilstrækkeligt højt niveau har eller ikke har erhvervet alle de delkompetencer, der er nødvendige for en godkendelse af hver konkretisering og i sidste ende den endelige samlede kompetence-godkendelse på www.logbog.net. Det forventes at den uddannelsessøgende i god tid inden vejledermøde fremsender begrundelse for, hvorfor man har opnået delkompetencer (fx i form af refleksionsarket).

Der findes på <http://www.danskselskabforfolkesundhed.dk/Målbeskrivelse> ark til udfyldelse i forbindelse med hhv. introduktionssamtale, justeringssamtale og slutevalueringssamtale.

Den uddannelsessøgende læge får i forbindelse med den strukturerede vejledersamtale mulighed for, med udgangspunkt i refleksionsark, portefølje, at fremlægge sine egne overvejelser/refleksioner over opgavehåndteringen, herunder egen rolle og indsats, hvilket bidrager til læringen.

Uddannelsesvejledning

Under ansættelser i I- eller H-stillinger skal der gives konkret, individuel uddannelsesvejledning som anført i målbeskrivelsen. Vejledningen gives af den person, der af den uddannelsesansvarlige overlæge er udpeget

til vejleder. Uddannelsesvejledningen foregår på de enkelte uddannelsessteder. Vejledersamtaler forventes at finde sted hver 3. måned samt efter behov.

Vejleder

En vigtig del af speciallægeuddannelsen er den uddannelsessøgendes mulighed for vejledning, refleksion og sparring undervejs. Derfor skal alle uddannelsessøgende tildes en vejleder. Som udgangspunkt kan læger på et højere uddannelsesniveau end den uddannelsessøgende udpeges til vejleder.

Hvis uddannelsen ikke forløber planmæssigt i henhold til uddannelsesprogrammet og uddannelsesplanen, har vejlederen pligt til at forsøge at afhjælpe den uddannelsessøgendes problem. Ved utilfredsstillende forløb er både den uddannelsessøgende og vejlederen forpligtet til at orientere den uddannelsesansvarlige overlæge jf. Sundhedsstyrelsens Vejledning om Kompetencevurdering (se 'Links').

Uddannelsesansvarlige overlæge (UAO)

Den uddannelsesansvarlige overlæges opgaver er ikke præciseret eller afgrænset i bekendtgørelser eller lignende. Nedenstående skal alene ses som anbefalinger til både uddannelsessøgende, afdelingsledelser og de uddannelsesansvarlige overlæger:

- Fordele uddannelsesopgaver
- Sikre at uddannelse og arbejdstilrettelæggelse sammentænkes
- Udarbejde og revidere introduktionsmateriale og uddannelsesprogrammer og sikre, at den uddannelsessøgende modtager det
- Udvælge vejledere og tildele den uddannelsessøgende en vejleder
- Sikre at de formaliserede uddannelsesplaner udarbejdes og at uddannelsessamtaler gennemføres
- Attestere gennemførte uddannelseselementer
- Rådgive om videreuddannelse og karriereplanlægning
- Inspirere til relevante videnskabelige aktiviteter
- Udvikle og kvalitetssikre iværksatte uddannelsesfunktioner
- Sikre og udføre evaluering af afdelingens uddannelse af uddannelsessøgende, og at der følges op på disse evalueringer.

Godkendelse af kompetencer

Så vidt muligt skal kompetencerne i målbeskrivelsen godkendes af en speciallæge i samfundsmedicin. Man kan godkende kompetencer, hvis man er på et højere uddannelsesniveau og er udpeget af UAO.

Er der kompetencer, der ikke kan opnås på ansættelsesstedet, og som ikke kan opnås i forbindelse med andre dele af hoveduddannelsesforløbet, skal der (så vidt muligt inden for de første tre måneder af opholdet) træffes aftale med andre ansættelsessteder om fokuseret ophold, så kompetencerne kan opnås dér.

Det er op til den uddannelsessøgende, vejlederen og UAO i fællesskab at lægge en plan, hvis et uddannelsesforløb ikke forløber hensigtsmæssigt. Hvis der ikke kan rettes op på uddannelsesforløbet skal sekretariatet for lægelig videreuddannelse kontaktes mhp. rådgivning.

Obligatoriske kurser og forskningstræning

Specialespecifikke kurser

I løbet af hoveduddannelsen skal den uddannelsessøgende gennemgå 10 specialespecifikke kurser (30 dage á syv timer). De specialespecifikke kurser er overordnet beskrevet i målbeskrivelsen. Ansvarlig for kurserne

er hovedkursusleder for DASAMS. Annoncering og nærmere beskrivelse af de enkelte kurser og læringsmål findes på Sundhedsstyrelsens hjemmeside og på DASAMS' hjemmeside.

Generelle kurser

I hoveduddannelsen gennemføres tre kurser i samarbejde, organisation og ledelse (SOL I-III). De generelle kurser udmøntes og planlægges hovedsageligt regionalt af Videreuddannelsessekretariatet samt af Sundhedsstyrelsen. Der er derfor forskel på kursernes opbygning og varighed samt tilmeldingsprocedure. Lægen skal selv holde sig orienteret om tilmelding. For yderligere information henvises til det regionale videreuddannelsessekretariats hjemmeside og Sundhedsstyrelsens hjemmeside.

Derudover må det individuelt aftales med vejlederen, hvad der er muligheder og interesse for fx kurser i patientsikkerhed, forvaltningsret, offentlighedslov eller projektarbejde.

Forskningstræning

Forskningstræning gennemføres i hoveduddannelsen – så vidt muligt i 1. samfundsmedicinske ansættelse. En nærmere beskrivelse findes på Videreuddannelsessekretariats hjemmeside samt på DASAMS' hjemmeside. Forskningstræningen dokumenteres i logbogen.

Der er tre forskningstræningsmoduler: Forskningstræningsmodul 1 afholdes af Videreuddannelsesregion Øst: <http://www.laeguddannelsen.dk/forside/kursus-og-forskningstraening/forskningstraening.html>. Da forskningstræningen helst skal gennemføres i 1. samfundsmedicinske ansættelse, anbefales det, at uddannelseslægen tilmelder sig forskningstræningsmodul 1 hurtigst muligt i H-forløbet.

Forskningstræningsmodul 2 og 3 er specialespecifikke forskningstræningsmoduler, som gennemføres i samarbejde med arbejdsmedicin. Det tilstræbes, at forskningstræningsmodul 2 og 3 afholdes én gang årligt. Kurserne annonceres på DASAMS hjemmeside.

Uddannelsesplan

Den uddannelsessøgende skal med udgangspunkt i uddannelsesprogrammet og sammen med vejlederen udarbejde en individuel uddannelsesplan, hvor de konkrete arbejdsopgavers sammenhæng med målbeskrivelsen gøres klart.

Uddannelsesplanen kan løbende justeres efter behov.

De kliniske ansættelser

Den kliniske del af hoveduddannelsen tilstræbes tilrettelagt individuelt med hensyntagen til den uddannelsessøgendes ønsker og interesser. Generelt gælder, at kun kliniske ansættelsessteder, som kan bidrage til, at kompetencen 'H8 Kliniker' opnås, bør godkendes som uddannelsessted. Den endelige placering af kliniske ansættelser afgøres af Videreuddannelsesregion Øst evt. i samråd med specialiets postgraduate kliniske lektor (PKL).

De enkelte kliniske ansættelser skal være af mindst seks måneders varighed, og kan som udgangspunkt foregå på sygehusafdelinger med patientkontakt (somatiske eller psykiatriske) eller i almen praksis.

De kliniske kompetencer anbefales opnået ved ansættelse inden for hovedområderne: medicin, kirurgi, almen medicin og psykiatri. Det bør tilstræbes, at uddannelseslægen, inklusiv sin kliniske basisuddannelse (KBU), ender med at have haft ansættelse inden for mindst tre af disse hovedområder af hensyn til bredden i den kliniske uddannelse. Det bør desuden tilstræbes, at de afdelinger, der indgår i uddannelsesforløbene, har et bredt udsnit af patienttyper.

Formålet med den kliniske uddannelse er at udvikle den uddannelsessøgende læges generelle kliniske færdigheder til et niveau, der ligger væsentligt over den kliniske basisuddannelse, således at lægen får et bredt kendskab til den kliniske referenceramme, herunder sundhedsvæsenets organisering, som grundlag for det fremtidige samfundsmedicinske virke. I de kliniske ansættelser forventes den uddannelsessøgendes kliniske arbejde derfor som minimum at foregå på niveau med læger i introduktionsstilling i de pågældende specialer eller læger i hoveduddannelse inden for almen medicin, når disse er i deres sideuddannelse.

Desuden bør den kliniske ansættelse så vidt muligt give mulighed for at sætte arbejdet på den kliniske afdeling i samfundsmedicinsk perspektiv, fx ved inddragelse i afdelingens administration, samarbejde med andre dele af sundhedsvæsenet, ledelse eller planlægning.

Der vil blive udarbejdet et generisk uddannelsesprogram for de kliniske ansættelser. Uddannelsesplanen for det kliniske ophold skal udarbejdes af den uddannelsessøgende sammen med den lokale vejleder i den kliniske afdeling. Lokal tilpasning af uddannelsesprogram samt uddannelsesplan kan evt. udarbejdes i samråd med PKL, UAO fra den første samfundsmedicinske ansættelse samt uddannelsesrådet.

Kvalitetsudvikling af speciallægeuddannelsen

Det Nationale og de Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse skal sikre høj kvalitet i den lægelige videreuddannelse. Til løsning af denne opgave anvender Det regionale Råd de uddannelsessøgendes evaluering af afdelingerne samt inspektorrapporter ligesom man drøfter uddannelsesmæssige spørgsmål med repræsentanter fra specialet i de regionale specialespecifikke uddannelsesråd, hvor specialets postgraduate kliniske lektor (PKL) er formand og de uddannelsesansvarlige overlæger samt en uddannelsessøgende er medlemmer.

Evaluer.dk

Evaluer.dk er det site, hvor de uddannelsessøgende skal evaluere deres uddannelsesforløb. Læger i H-forløb tilmeldes automatisk.

Ved afslutning af hvert delforløb skal den uddannelsessøgende besvare spørgsmål om uddannelsesprogrammet, gennemførelse af uddannelsesplan og uddannelsesstedet og dets læringsrammer. Den uddannelsessøgende modtager log-in via mail fra Videreuddannelsessekretariatet.

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse offentliggør de uddannelsessøgendes evalueringer af uddannelsesstederne. Alle kan tilgå (anonymiserede) resultater af evalueringerne via www.evaluer.dk med angivelse af et gennemsnit af alle evalueringer på det givne uddannelsessted. UAO, Videreuddannelsessekretariatet samt PKL har adgang til at se enkeltevalueringer og prosatekst om uddannelsesstederne. Det forventes at afdelingerne løbende anvender disse evalueringer i arbejdet på at forbedre den lægelige videreuddannelse.

Inspektorordningen

Inspektorordningen har til formål at bidrage til kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af den lægelige videreuddannelse på uddannelsesafdelingerne på landets sygehuse. Afdelinger skal besøges minimum hvert fjerde år, hvis ikke særlige forhold gør sig gældende.

Oplever den uddannelsessøgende et utilfredsstillende uddannelsesforløb kan man søge om at få afdelingen vurderet ved et inspektorbesøg. Anmodningen skal rettes til Sundhedsstyrelsen.

I praksis fungerer ordningen ved, at to inspektorer aflægger et besøg på en uddannelsesafdeling. Forud for besøget udfærdiger afdelingen en selvevalueringsrapport med en analyse af uddannelsesfunktionen og miljøet på afdelingen. På baggrund af rapporten gennemfører inspektorerne kvalitative interview med relevante personalegrupper. Inspektorerne analyserer samtidig afdelingens rutiner og procedurer, der er relevante for afdelingens uddannelsesfunktion og miljø og udarbejder en inspektorrapport. Rapporten inkl. aftale med indsatsområder forelægges afdelingen til godkendelse og underskrift. Aftalen skal omfatte løsningsforslag til udvikling og forbedring af uddannelsesfunktion og miljø og indeholder en handlingsplan og tidshorizont. Ved opfølgende besøg revurderes afdelingen med fokus på indsatsområderne. Efter et inspektorbesøg offentliggøres en rapport fra inspektorernes besøg.

Inspektorerne er typisk speciallæger og uddannelsessøgende fra specialet, der via de videnskabelige selskaber kan deltage i inspektorordningen.

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse skal løbende og i samarbejde med afdelingens UAO, specialets PKL og uddannelsesrådet vurdere den enkelte afdelings egnethed som uddannelsessted på baggrund af inspektorrapporterne.

Postgraduat Klinisk Lektor (PKL)

PKL har som opgave at sikre rådgivning i forbindelse med uddannelsesplanlægning og regional kursusaktivitet, ligesom PKL har en rådgivende funktion, når eventuelle problematiske uddannelsesforløb skal tackles. PKL er formand for det regionale uddannelsesråd for samfundsmedicin.

Uddannelsesrådet for samfundsmedicin

Uddannelsesrådet for samfundsmedicin under det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse drøfter spørgsmål om kvaliteten af videreuddannelsen på de uddannelsessteder, der indgår i den samfundsmedicinske uddannelse i regionen. Uddannelsesrådet består af de uddannelsesansvarlige overlæger i specialet i regionen, en uddannelsessøgende i specialet (udpeget af DASAMS), en yngre læge i specialet (udpeget af Yngre Læger) samt specialets lokale PKL. En medarbejder fra Videreuddannelsessekretariatet varetager sekretariatsfunktionen.

Uddannelsesrådet for samfundsmedicin i Videreuddannelsesregion Øst holder møde minimum to gange årligt.

Links

Dansk Selskab for Samfundsmedicin (DASAMS): <http://www.dankselskabforfolkesundhed.dk/DASAMS>

DASAMS's materiale om speciallægeuddannelsen:

<http://www.dankselskabforfolkesundhed.dk/Speciallægeuddannelsen.192.aspx>

Her findes bl.a.

- Målbeskrivelse
- Beskrivelse af lærings- og kompetencevurderingsmetoder
- Skabelon til introduktionssamtale
- Skabelon til justeringsamtale
- Skabelon til slutevalueringsamtale
- Kompetencekort til introduktionsuddannelsen
- Kompetencekort til hoveduddannelsen
- Kursusmål for specialespecifikke kurser
- Kursusmål for forskningstræning
- Vejledning til 360-graders evaluering af H4 Teamleder
- Vejledning til opbygning af portefølje

Den regionale lægelige videreuddannelse inkl. oversigt over PKL: www.laegeuddannelsen.dk

Sundhedsstyrelsens beskrivelse af kompetencevurdering:

<http://sundhedsstyrelsen.dk/publ/Publ2013/08aug/KompetenceVurdMetoder.pdf>

Lægeforeningens karriererådgivning:

<http://www.laeger.dk/portal/page/portal/LAEGERDK/Laegerdk/Karriere%20og%20Kurser/Karrierecoaching>

Den elektronisk logbog for speciallægeuddannelsen: <https://secure.logbog.net/login.dt>

Site for evaluering af uddannelseselementer i speciallægeuddannelsen: <https://www.evaluer.dk/>

Bilag 1: Beskrivelse af uddannelsesvejledningen på ansættelsesstedet

Ved Forskningscenter for Forebyggelse og Sundhed fungerer den uddannelsesansvarlige overlæge (Merete Osler) også som vejleder og varetager i samarbejde med den uddannelsessøgende følgende funktioner:

- Sikre at uddannelse og arbejdstilrettelæggelse sammentænkes
- Udarbejde og revidere introduktionsmateriale og uddannelsesprogrammer og sikre, at den uddannelsessøgende modtager det
- Sikre at de formaliserede uddannelsesplaner udarbejdes sammen med den uddannelsessøgende og at gennemføre det af Sundhedsstyrelsen foreskrevne samtale- og evalueringssystem
- At være personlig "træner" for dig
- At tage medansvar for den praktiske gennemførelse af dit uddannelsesprogram
- Sikre at foregår som beskrevet i uddannelsesprogrammet og har en rimelig kvalitet
- Attestere gennemførte uddannelseselementer
- Rådgive om videreuddannelse og karriereplanlægning
- Inspirere til relevante videnskabelige aktiviteter
- Udvikle og kvalitetssikre iværksatte uddannelsesfunktioner
- Sikre og udføre evaluering af afdelingens uddannelse af uddannelsessøgende, og at der følges op på disse evalueringer.

Bilag 2: Beskrivelse af uddannelsesstedet

Beskrivelse af organisationen og sektionen

Region Hovedstadens Forskningscenter for Forebyggelse og Sundhed (FCFS) er udviklet fra Befolkningsundersøgelserne i Glostrup, som blev startet i 1964. Centret, som er en decentral enhed under Center for Sundhed (CSU) i Region Hovedstaden, har udviklet sig fra at være et center med fokus på befolkningsundersøgelser til at være en institution, hvor det overordnede formål er at gennemføre forskning inden for forebyggelse, men hvor epidemiologi og sundhedstjensteforskning er væsentlige delelementer.

Centret har tre overordnede funktioner:

- Befolkningsbaseret epidemiologi, hvor årsager til sygdom identificeres
- Klinisk epidemiologi, hvor årsager til dårlige patientforløb identificeres
- Sundhedsfremme og forebyggelse, hvor modeller for forebyggelse udvikles og afprøves ofte inden for rammer af medicinsk teknologivurdering

Centrets formål er således at gennemføre studier af befolkningen for at beskrive udviklingen i helbredstilstand, livsvaner og levevilkår, og derved at finde faktorer af betydning for udvikling af sygdomme, samt gennemføre studier af patientpopulationer for at beskrive udviklingen i resultaterne af disse behandlinger samt identificere faktorer af betydning for dårlige og gode patientforløb. Desuden er det et formål at analysere og optimere kvaliteten af sundhedsvæsenets ydelser, bl.a. ved at analysere og vurdere data fra kliniske databaser.

Ud over denne analyse- og forskningsfunktion deltager centret også i undervisning såvel præ- som postgraduat af læger og andet sundhedspersonale. Centret er knyttet til Københavns Universitet med to kliniske professorater og tre lektorater.

Pr 1.1.2018 fusioneres FCFS med afdeling for Klinisk Epidemiologi ved Bispebjerg og Frederiksberg Hospital. Dette vil ikke få betydning for uddannelsesstedets funktion og opgaver.

Uddannelsesstedets funktion og opgaver

Den stilling, hvortil uddannelsesprogrammet er knyttet, er placeret i Sektion for sundhedsfremme og forebyggelse. Sektionen arbejder med forskning og myndighedsbetjening og udarbejder blandt andet sundhedsprofiler for Region Hovedstaden. Sundhedsprofilerne omfatter bl.a. monitorering af borgernes sundhedsadfærd, kronisk sygdom samt forbrug af sundhedsydelser og er dermed et vigtigt planlægningsværktøj for Region Hovedstaden og kommunerne i regionen. Afdelingens forskningsområder spænder fra analyser af lokalområdets betydning for sundhed og sygdom, interventions- og implementeringsforskning med fokus på strukturel forebyggelse og kombinerede strategier, udvikling af metoder til monitorering af borgere med kroniske sygdomme samt udvikling af populationsbaserede evalueringsprogrammer for forløbsprogrammer for kroniske sygdomme.

Den uddannelsessøgendes funktioner og opgaver

Den uddannelsessøgende vil deltage i arbejdet med sundhedsprofilerne, hvilket bl.a. omfatter udarbejdelse af rapporter samt formidling af sundhedsprofilerne mhp. at øge befolkningens sundhed og mindske social ulighed i sundhed. Den uddannelsessøgende vil derfor medvirke i udfærdigelse af analysestrategier, analyse og fortolkning af data samt skriftlig og mundtlig vidensformidling af resultater. Den uddannelsessøgende vil således få et tæt samarbejde med den politisk administrative enhed i Region Hovedstaden og med sundhedsplanlæggere i kommunerne. Dertil vil den uddannelsessøgende deltage i den forskningsmæssige del af et stort landsdækkende interventionsprojekt (Aktiv Patientstøtte), som har til formål at øge patienternes mestring af egen sygdom og dermed reducere akutte kontakter til sundhedsvæsenet. Den uddannelsessøgende vil også være lægelig sparingspartner i arbejdet omkring monitorering af forløbsprogrammer for kronisk sygdom. Forskning

Sektionens møder, uddannelse og kurser

En dag om ugen afholdes centrets forskermøde med deltagelse af alle forskningsmedarbejdere ved FCFS. Endvidere er der 1 x månedligt sektionsmøde i Sektion for Sundhedsfremme og Forebyggelse, hvor relevante emner fremlægges. Den uddannelsessøgende forventes at deltage aktivt heri, såvel ved deltagelse i ugemøder i sundhedsprofilteamet samt ved møder i forbindelse med andre projekter.

Under forudsætning af optagelse på det teoretiske kursus i samfundsmedicin, ydes der tjenestefrihed til dette. Herudover vil der være mulighed for i uddannelsesøjemed at deltage i andre samfundsmedicinsk eller opgavemæssigt relevante konferencer, kurser mv. Sidstnævnte kan fx være kursus i forvaltningsret, projektarbejde og pressehåndtering.

Den uddannelsessøgendes samarbejdspartnere

På FCFS har man stor kontaktflade med flere forskellige faggrupper, både forskere med forskellige sundheds- og naturvidenskabelige baggrunde, sygeplejersker og sekretærer. Arbejdet i sektionen foregår i et samarbejde med andre personalegrupper, hvor lægen udgør en ligeværdig del i forhold til andre

faggrupper. Den uddannelsessøgende vil desuden få et tæt samarbejde med administrative medarbejdere i Center for Sundhed i Region Hovedstaden samt i hovedstadens kommuner.

Sektionens kernepensum

Kernepensum i Sektion for Sundhedsfremme er følgende:

- Sundhedsloven
- Persondataloven
- De videnskabsetiske regler
- Epidemiology in Medicine. Charles H. Hennekens, Julie Buring. LWW. 1987
- Social determinants of health. Marmot M, Wilkinson RG. OUP 2009.
- Medicinsk sociologi – sociale faktorerens betydning for befolkningens helbred. Rikke Lund. Munksgaard Danmark 2. udgave. 2011.
- Sygdomsforebyggelse. Vallgård S, Jørgensen T, Diderichsen. Munksgaard Danmark 2014.
- Klinisk Forskningsmetode. En grundbog. Redaktion: Jørgensen T, Christensen E, Kampmann JP. Munksgaard Danmark 2005.
- Sundhedsprofil for region og kommuner 2008, 2010, 2013 og 2017
- Epidemiologi og evidens. Svend Juul. Munksgaard Danmark. 3. udgave 2017.

Sektionens forskningsopgaver og den uddannelsessøgendes muligheder for at deltage i forskningsprojekter

På FCFS foregår der såvel forskning som løbende projektarbejde og udviklingsopgaver, ligesom forskningsmetodik anvendes løbende, fx ved vurdering af videnskabeligt materiale og ved udarbejdelse af redegørelser og lignende. I Sektion for Sundhedsfremme og Forebyggelse har forskningen fokus på strukturel forebyggelse, primær forebyggelse, rehabilitering samt monitorering og analyse af sundhed og sygelighed herunder sundhedstjenesteforskning.

Lægen i uddannelsesstillingen vil blive inddraget i såvel forskning som projektarbejde og udviklingsopgaver efter ønske og forudsætninger. Der er i uddannelsesstillingen afsat tid til deltagelse i speciallægeuddannelsens forskningstræningskursus, herunder relevant projektarbejde. I den forbindelse er det vigtigt, at lægen får kendskab til principperne for forsknings- og projektarbejde, hvilket blandt andet betyder, at lægen som udgangspunkt bliver i stand til at udarbejde en projektprotokol, indsamle data, analysere og formidle. Forskningsprojektet skal gennemføres i henhold til regler om forskningstræning. Projektarbejdet vil foregå under supervision af afdelingens samfundsmedicinske speciallæge.

Den uddannelsessøgendes mulighed for selv at vejlede

Lægen i uddannelsesstillingen vil komme til at forestå undervisning og vejledning fx løbende vejledning af bachelor og speciale studerende indenfor læge og folkesundhedsvidenskab. Derudover vil den uddannelsessøgende få mulighed for at deltage i den daglige vejledning af uddannelsessøgende læger i introduktionsstilling til samfundsmedicin.

Bilag 3: Individuel uddannelsesplan

Opnåelse af de samfundsmedicinske kompetencer

For læger i uddannelsesstilling er der mulighed for at få indgående kendskab til den administrative samfundsmedicinske faglighed. Der kræves gode analytiske evner samt evne til overblik, syntese og selvstændigt arbejde. Tværfagligt arbejde er en væsentlig del af arbejdet ved FCFS, og det prioriteres, at alle større opgaver varetages i et tværfagligt team.

Det tilstræbes, at arbejdsopgaverne tilrettelægges således, at den uddannelsessøgende får en bred introduktion til sundhedsfremme og forebyggelse. Dette kan enten være som direkte involveret i projekter eller ved deltagelse i enkelte møder eller mindre opgaver på området.

De i målbeskrivelsen omtalte samfundsmedicinske kompetencer tilknyttet hoveduddannelsen i samfundsmedicin bliver opfyldt på FCFS med undtagelse af H2 (socialmediciner), H8 (kliniker) og enkelte delkompetencer i H1 (administrativ sagsbehandler herunder "risikovurdering" og "journalisering"). Kompetencerne omhandlende H2 og H8 vil blive opfyldt i hhv. den socialmedicinske og kliniske ansættelse. Dele af H1, som ikke kan opfyldes på FCFS, vil blive opfyldt ved et 2 ugers fokuseret ophold ved anden relevant samfundsmedicinsk institution fx Styrelsen for Patientsikkerhed.

Arbejdsopgaver på FCFS, hvori de samfundsmedicinske kompetencer opnås:

- Funktion som projektleder for Sundhedsprofilen–Kronisk sygdom – herunder deltagelse i møder med interessenter deriblandt sundhedsplanlæggere i Region Hovedstaden samt regionens kommuner (H1,H4, H6, H7)
- Planlægge og deltage i møder (eks: mødeledelse, indkaldelse, dagsorden, referat mv.) (H3)
- Fremskaffe, analysere og vurdere materiale, som belyser helbredsforhold i specifikke patientpopulationer og relevante problemstillinger i relation hertil (H6)
- Udarbejde artikler, notater, rapportudkast og lignende (H6)
- Medvirke til evaluering og formidling af resultater (H6)
- Udarbejde besvarelser af forespørgsler fra såvel officielle instanser (eks: Sygehusmyndigheder) som private organisationer og personer (H1)
- Besvarelse af forespørgsler fra offentlige myndigheder, samarbejdspartnere og borgere (H1)
- Vejledning af specialestuderende og/eller undervisning af videnskabelige medarbejdere (H5)
- Udarbejdelse af egen uddannelsesplan (H5)

I forbindelse med arbejdet vil den uddannelsessøgende stifte bekendtskab med og anvende en række administrative kompetencer omfattende:

- Forvaltningsretlige grundprincipper (eks: Videnskabsetiske regler, Lov om behandling af personoplysninger)

- Arbejde inden for rammerne af generelle (fx sundhedsloven og persondataloven) og specifikke lovgivningsbeføjelser (fx offentlighedsloven og forvaltningsloven) og i henhold til god forvaltningskik
- Sproglig relevant og forståelig formulering/ formidling i henhold til centerets normer og retningslinier
- relevante informationssystemer (eks: forskningsdatabaser mv.)

Det forventes herudover, at den uddannelsessøgende under uddannelsesforløbet opnår følgende:

- Viden om samfundsmedicinsk terminologi og definitioner, der vedrører forebyggelse, sundhedsfremme, m.v.
- Viden om sundhedsvæsenets organisation, struktur og funktion
- Stifter bekendtskab med holdningsmæssige og etiske problemstillinger og dilemmaer (eks: vedr. prioritering)
- Indgående kendskab til metoder i forbindelse med epidemiologisk forskningsmetode

Teoretisk viden

Lægen i uddannelsesstillingen skal aktivt tilegne sig teoretisk viden, der som minimum modsvarer kravene i målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i samfundsmedicin. Dette opnås som del af arbejdet ved FCFS, ved deltagelse i de generelle og specialespecifikke kurser, ved deltagelse i interne og eksterne møder mv. samt ved selvstændigt studie af relevant litteratur, herunder relevant lovgivning.

Selvstudium

Det forventes at den uddannelsessøgende og dennes vejleder løbende vurderer behovet for selvstudium. Tidligt i ansættelsesperioden bør lægen i uddannelsesstilling sætte sig ind i relevante dele af lovgivningen og anden relevant baggrundslitteratur,

Det forventes at den uddannelsessøgende tilegner sig relevant videnskabelig litteratur, blandt andet:

- Klinisk Forskningsmetode. En grundbog. Redaktion: Jørgensen T, Christensen E, Kampmann JP. Munksgaard Danmark 2005.
- How to write a paper. Edited by Hall GM. BMJ Books 1998.
- Kvalitetsudvikling i sundhedsvæsenet: en lærebog / redaktion Johan Kjærgaard, Jan Mainz, Torben Jørgensen, Ingrid Willaing.- København Munksgaard Special-Trykkeriet Viborg 2001.
- Systematic Reviews in Health Care. A practical guide. Paul Glasziou et al. Cambridge University Press, Cambridge 2001.
- How to read a paper: the basics of evidence based medicine. Trisha Greenhalgh. London BMJ 2001.
- Clinical epidemiology. Robert Fletcher et al. Lippincotte Williams & Wilkins, Philadelphia 1996.
- Sygdomsforebyggelse. Vallgård S, Jørgensen T, Diderichsen. Munksgaard Danmark 2014.
- Medicinsk sociologi – sociale faktorerers betydning for befolkningens helbred. Rikke Lund. Munksgaard Danmark 2011.

- Bekendtgørelse og love ang. forskning, registre og kliniske databaser
- De videnskabetiske regler.
- Patientsikkerhedsloven.
- Sundhedsstyrelsens strategi for kvalitetsudvikling i Sundhedssektoren.
- Lov om behandling af personoplysninger
- Sundhedsprofil for region og kommuner 2008, 2010, 2013 og 2017
- Social determinants of health. Marmot M, Wilkinson RG. OUP 2009.
- Epidemiologi og evidens. Svend Juul. Munksgaard Danmark. 3. udgave 2017.
- Epidemiology in Medicine. Charles H. Hennekens, Julie Buring. LWW. 1987

Bilag 4: Kompetenceplacering

Inden den uddannelsessøgende påbegynder hoveduddannelsesforløbet bør de uddannelsesansvarlige overlæger fra hhv. 1., 2. og evt. 3. samfundsmedicinske ansættelse have aftalt og beskrevet, hvor i forløbet de enkelte kompetencer tænkes opnået.

I de tilfælde, hvor den uddannelsessøgende indgår i et hoveduddannelsesforløb, hvor kun den første samfundsmedicinske ansættelse er fastlagt, skal planen for, hvornår i forløbet kompetencerne skal opnås, fastlægges ad hoc af de respektive uddannelsesansvarlige overlæger.

Bilaget fremsendes senest en måned inden den uddannelsessøgende starter ophold.